

2018/1. számú

**TÁJÉKOZTATÓ
A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI KIFIZETŐHELYEK RÉSZÉRE**

az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásait, illetve a baleseti táppénzt, valamint az azokkal kapcsolatos eljárást érintő leglényegesebb új szabályokról és azok gyakorlati alkalmazásáról

2018. január 1-jei hatállyal – néhány esetben ettől eltérő időponttól – a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) egyes, pénzbeli egészségbiztosítási ellátásokat, baleseti táppénzt és utazási költségtérítést, valamint az azokkal kapcsolatos eljárást érintő szakaszait több jogszabály is módosította:

- az egyes családtámogatási tárgyú, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi CLXXVIII. törvény,
- az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló 2017. évi CLXXXVIII. törvény,
- az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény és a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi L. törvény, valamint
- az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő törvények és egyes egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi CLIX. törvény.

Ezen túl az Ebtv. végrehajtására kiadott 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) is módosításra került a következő jogszabályok által:

- az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 507/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet,
- a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendeletnek az egyes ellátások központi folyósításával kapcsolatos módosításáról szóló 404/2017. (XII. 15.) Korm. rendelet, valamint
- az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 457/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet.

A módosítások számos területet, jogintézményt érintenek: részben érdemi változást eredményeznek, részben pedig technikai jellegű pontosításokat tartalmaznak. Ezen túl 2018. január 1-jétől hatályba lép az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) is.

Az egységes jogértelmezés érdekében az alábbiakban ismertetjük a változásokat.

I. AZ EBTV.-T ÉRINTŐ MÓDOSÍTÁSOK

1) A csecsemőgondozási díjra való jogosultság [Ebtv. 40. § (4)-(5) bek.]

2018. január 1-jétől kibővítésre kerül azon személyek köre, akik a szülő nőn kívül jogosulttá válhatnak csecsemőgondozási díjra. Ha ugyanis **a szülő nő szülői felügyeleti joga megszűnik, akkor a csecsemőt gondozó vér szerinti apa is jogosulttá válhat az ellátásra**, méghozzá azon naptól kezdődően, amikortól a szülő nő felügyeleti joga megszűnt.

2) A hallgatói gyermekgondozási díj időtartamának növelése [Ebtv. 42/E. § (2), (4) bek., 82/N. §]

A felsőfokú tanulmányokat végző és családalapításra vágyó fiatalok élethelyzetének könnyítése érdekében az Ebtv. 42/E. § (1) bekezdése alapján megállapított gyermekgondozási díj a gyermek születésének napjától **a gyermek 1 éves kora helyett ezentúl a gyermek 2 éves koráig jár**. Az új rendelkezés vonatkozik a szülő nőre, illetve – a jogosultsági időből igénybe nem vett időszakra nézve – az Ebtv. 42/E. § (3) bekezdése alapján jogosultságot szerzett vér szerinti apára is.

Az átmeneti rendelkezések értelmében a 2 éves jogosultsági időt egyrészt alkalmazni kell a 2017. december 31. napját követően megállapításra kerülő hallgatói gyermekgondozási díj esetében. Másrészt alkalmazni kell visszamenőlegesen is, a 2018. január 1-jét megelőzően megállapított ellátásokra nézve akkor, ha a jogosultság 2017. december 31-én fennáll. Ezért a 2017. évben megállapított hallgatói gyermekgondozási díjakat **2018. január 15. napjáig felül kell vizsgálni**, és azon személyek esetében, akik 2017. december 31-én még jogosultak az ellátásra, a gyermekgondozási díj időtartamát 1 évről 2 évre kell módosítani.

Példa:

A szülő nő részére 2017. évben az Ebtv. 42/E. § (1) bekezdése alapján került megállapításra gyermekgondozási díj 2017. április 10-től, az akkor hatályos jogszabályok alapján a gyermek 1 éves koráig, vagyis 2018. április 10-ig. Mivel az ellátott gyermekgondozási díjra való jogosultsága 2017. december 31-én fennáll, ezért a folyósítás időtartamát felül kell vizsgálni, és részére a hallgatói gyermekgondozási díj a gyermek 2 éves koráig, 2019. április 10-ig fog járn.

3) A központi folyósítással összefüggő módosítások [Ebtv. 39/B. § (3), (5)-(6) bek., 39/C. §, 52/A. § (5) bek., 62. § (2)-(3) bek., 81/B. §]

2018. január 1-jétől az egészségbiztosítási pénzbeli ellátások, a baleseti táppénz és az utazási költségtérítés folyósítása az eddigi kormányhivatali szintű utalás helyett központi utalás formájában valósul meg. Ezzel összefüggésben került sor az egyes ellátások megállapítására és folyósítására hatáskörrel rendelkező hatóságok meghatározására, továbbá az Ebtv. több helyén a „folyósító”, „megállapító”, „elbíráló” szövegrészek pontosítására. Amennyiben a foglalkoztató társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkezik, a táppénz, csecsemőgondozási díj és gyermekgondozási díj megállapításával és folyósításával kapcsolatos **feladatokat továbbra is a kifizetőhely**, egyéb esetben pedig az egészségbiztosító látja el (utóbbi esetben a Vhr. jelöli ki azon szerveket, amelyek az egészségbiztosítási szervek közül az egyes feladatokat végzik). Az utazási költségtérítés iránti kérelmet továbbra is minden esetben a biztosított lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes egészségbiztosító bírálja el, és a

Vhr.-ben kijelölt szerv folyósítja. Ez utóbbi hatásköri szabály eddig csupán a Ket.-ből volt levezethető, a módosítás következtében most már az Ebtv.-ben is megjelenik. A központi folyósítás érdekében módosított jogszabályhelyekre való tekintettel átszövegezésre került a csecsemőgondozási díjnak, gyermekgondozási díjnak, illetve a baleseti táppénznek a biztosítási jogviszony megszűnését követő továbbfolyósítására vonatkozó szabály, melynek tartalma azonban az eddig is követett jogalkalmazási gyakorlatnak megfelelő.

4) Jogorvoslatot érintő rendelkezések [Ebtv. 76-77. §]

Az Ákr. alapvető változásokat hoz a jogorvoslati rendszerrel összefüggésben. Ennek egyik eleme, hogy **fellebbezésre csak akkor van lehetőség, ha azt törvény kifejezetten megengedi**. A járási (fővárosi kerületi) hivatalok esetében erről az Ákr. rendelkezik, a társadalombiztosítási kifizetőhelyek esetében azonban szükség volt annak az Ebtv.-ben való kimondására, hogy az általuk az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, a baleset üzemiségének elbírálásával, valamint a baleseti táppénzzel kapcsolatban hozott döntés ellen fellebbezésnek van helye.

2018. január 1-jétől nemcsak a közigazgatási hatósági eljárást szabályozza új törvény, de a közigazgatási perek is új szabályozást nyernek. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) nem tartalmaz a társadalombiztosítási ügyekre vonatkozóan olyan speciális szabályokat, ahogyan tette azt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 341. §-a. A Kp. 18. § (1) bekezdése szerint, ha törvény eltérően nem rendelkezik, a pert az ellen a közigazgatási szerv ellen kell indítani, amely a jogvita tárgyát képező közigazgatási tevékenységet megvalósította. Többfokú közigazgatási eljárásban hozott cselekmény esetén a közigazgatási cselekmény megvalósítója az utolsó fokon eljáró közigazgatási szerv. Ezen szabály alapján **a megyei (fővárosi) kormányhivatalok fognak a közigazgatási perben eljárni abban az esetben, ha a kifizetőhely döntésével szemben előterjesztett fellebbezés elbírálását követően az ügyfél a döntéssel továbbra sem ért egyet és keresetet terjeszt elő**.

A Kp. általános szabálya alól az Ebtv. 77. § (3) bekezdése kivételt fogalmaz meg. Kimondja ugyanis, hogy az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, üzemi balesettel, baleseti táppénzzel és utazási költségterítéssel kapcsolatos többfokú közigazgatási eljárások esetén a közigazgatási pert az első fokon eljáró hatóság ellen kell megindítani, ha az elsőfokú döntést a megyeszékhely szerinti járási (fővárosi kerületi) hivatal hozta. A perképviselőt tehát ezen ügyekben továbbra is az első fokon eljáró hatóságok fogják ellátni.

5) A keresőképtelenség visszamenőleges igazolása [Ebtv. 45. § (3a) bek.]

2017. december 19-től lehetőség van rá, hogy **a szakértő főorvos – orvosi dokumentáció alapján – 30 napra visszamenőlegesen igazolja a keresőképtelenséget**. Ezáltal, ha a biztosított önhibáján kívül, illetve tájékozatlansága miatt kicsúszik az Ebtv. 45. § (3) bekezdése szerinti 5 napos határidőből, nem kell a keresőképtelenség visszamenőleges igazolása érdekében az orvosszakértői szervhez (FOB) fordulnia. Amennyiben a keresőképtelenség visszamenőleges igazolása 30 napon túl válik szükségessé, természetesen továbbra is a FOB-hoz kell fordulni.

6) Egészségbiztosítási pénzbeli ellátás és baleseti táppénz megállapítása a rendelkezésre álló adatok alapján [Ebtv. 39/B. § (1) bek., 52/A. § (1) bek.]

Ha az egészségbiztosítási pénzbeli ellátásra, illetve a baleseti táppénzre való jogosultság megállapítása során az ellátás összege azért nem bírálható el, mert nem került sor a biztosított jövedelméről bevallás benyújtására az adóelőleg megállapításához, 2018. január 1-jétől is meg kell állapítani az ellátást a rendelkezésre álló adatok alapján. Ha pedig a baleset üzemiségének az elbírálását akadályozza adathiány, a rendelkezésre álló adatok alapján azonban az igénylő táppénzre jogosult, akkor táppénzt kell részére megállapítani. Ezen döntéseket eddig akkor kellett meghozni, ha a kieső idők nélküli 21 napon belül a tényállást nem sikerült tisztázni: vagyis ezen időpontig a bevallás(ok) nem került(ek) benyújtásra, a baleset üzemisége nem volt elbírálható. Az ügyintézési határidőt illetően az Ákr. gyökeres változásokat hozott, mely az Ebtv. vonatkozó jogszabályhelyének a módosítását is indokoltá tette. Ezért a jövőben akkor kell bevalláshiány miatt a rendelkezésre álló adatok alapján döntést hozni, illetve baleseti táppénz helyett táppénzt folyósítani, ha **25 napon belül** nem áll rendelkezésre az ellátás összegének meghatározásához szükséges valamennyi bevallás, illetve, ha ezen idő alatt a baleset üzemiségét elbírálni nem lehet. A 25 nap számításában a kieső idők, az eddigiekhez hasonlóan nem játszanak szerepet, azt objektíven kell meghatározni.

7) Egyéb pontosító rendelkezések [Ebtv. 39/B. § (1), (4)-(6) bek., 40. § (2) bek., 42/A. § (4) bek., 52/A. § (1), (3), (5)-(6) bek., 61. § (5) bek., 65. § (2), (3a) bek., 75/A. §, 81. § (1) bek.]

Az Ebtv. 61. § (5) bekezdésében javításra került, hogy a kifizetőhellyel nem rendelkező munkáltatók az elektronikus igénybejelentéshez szükséges regisztrációt a járási (fővárosi kerületi) hivataloknál kezdeményezhetik. Továbbá pontosításra került, hogy az elektronikus úton történő benyújtásra az elektronikus – jelenleg Ügyfélkapus – azonosítást követően van lehetőség.

Az Ebtv.-nek az egészségbiztosító szak- és pénzügyi ellenőrzésére vonatkozó 81. § (1) bekezdése pontosításra került annak érdekében, hogy egyértelművé váljon, társadalombiztosítási feladatokat ellátó szervek alatt a kifizetőhelyeket kell érteni.

Mind a csecsemőgondozási díj, mind a gyermekgondozási díj esetében a törvény a jogosultsághoz szükséges 365 napi biztosítási időbe beszámítani rendelte eddig a rehabilitációs járadékot. Tekintettel arra, hogy olyan ellátásról van szó, mely 2014. óta már nem kerülhet folyósításra, ezért a vonatkozó jogszabályhelyekből törlésre került.

Az Ebtv.-nek az illeték- és költségmentességre vonatkozó 75/A. §-a kiegészítésre került azzal, hogy a szakasz hatálya a törvény 67-68. §-ában szereplő megtérítési eljárásokra is kiterjed.

Az Ákr. hatálybalépésére tekintettel szövegcsere módosítások váltak szükségessé a „Ket.”- „Ákr.”, „jogerős”-„végleges”, „bíróági felülvizsgálat”-„megtámadhatóság” szavak vonatkozásában.

II. A VHR. MÓDOSÍTÁSAI

1) Csecsemőgondozási díj és gyermekgondozási díj megállapításával kapcsolatos módosítások [Vhr. 26-26/A. §]

Tekintettel arra, hogy a Vhr. 26. §-a a gyakorlatban a jogalkotói szándéktól eltérő értelmezésre is lehetőséget adott, ezért 2018. január 1-jétől annak szövege pontosításra került. Ennek értelmében, ha az Ebtv. 40. § (1) bekezdése alapján a csecsemőgondozási díj, illetve az Ebtv. 42/A. § (1) bekezdése alapján a gyermekgondozási díj **álláskeresési támogatásban részesülő személy** [Tbj. 5. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott biztosított] részére kerül megállapításra, úgy a csecsemőgondozási díj összegét a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér alapján kell megállapítani, azonban a pénzbeli ellátás naptári napi alapja nem haladhatja meg az álláskeresési támogatás vagy vállalkozói járadék alapját képező összeg harmincad részét. A módosítás az ellátás összegének meghatározását illetően változást nem eredményez.

A Vhr. 26/A. § (1) bekezdése 2017. december 31-ig hatályos szövege ugyancsak lehetővé tette a jogszabályhely jogalkotói céllal ellentétes értelmezését, mely az Ebtv. 42/B. § (1) bekezdésébe ütköző helyzetek kialakulását tette lehetővé. Ezen ellentmondás feloldása érdekében a jogszabályhely úgy került pontosításra, hogy, ha az Ebtv. 42/A. §-a szerinti gyermekgondozási díjra jogosult kérelmének elbírálása során megállapításra kerül, hogy ugyanazon gyermek jogán csecsemőgondozási díjat **sem ő, sem más személy nem vett igénybe**, a gyermekgondozási díjra jogosultság megállapításánál a csecsemőgondozási díjnak megfelelő időtartam kezdő napjaként a gyermek születésének napját kell figyelembe venni. Ezáltal egyértelművé válik, hogy a Vhr. 26/A. §-a kizárólag azokra az esetekre vonatkozik, amikor csecsemőgondozási díj igénybevételére egyáltalán – sem az apa, sem az anya által – nem került sor. Ha ugyanazon gyermek után, akire tekintettel a gyermekgondozási díjat igénylik, sor került csecsemőgondozási díj folyósítására, akkor a gyermekgondozási díjat a csecsemőgondozási díj lejártát követő naptól kell megállapítani.

Példa (1):

Az anya a gyermeke 2017. szeptember 18. napjára várható születését megelőzően 2017. szeptember 1-jétől kéri a csecsemőgondozási díj megállapítását, mely a 2017. szeptember 1 - 2018. február 15. közötti időszakra vonatkozóan kerül részére folyósításra. 2018. február 16-tól az apa kéri a gyermekgondozási díj megállapítását. Tekintettel arra, hogy ugyanazon gyermek jogán sor került – az anya által – csecsemőgondozási díj igénybevételére, ezért a Vhr. 26/A. § (1) bekezdése nem alkalmazható, az Ebtv. 42/B. § (1) bekezdése alapján pedig az apa részére a gyermekgondozási díjat 2018. február 16-tól kell megállapítani.

Példa (2):

Tekintettel arra, hogy az anya a csecsemőgondozási díj megállapításához nem rendelkezett elegendő előzetes biztosítási idővel, ezért a 2017. szeptember 18-án született gyermeke jogán gyermekgondozást segítő ellátás került részére megállapításra és folyósításra. 2018 januárjában az apa gyermekgondozási díj iránti kérelmet terjesztett elő, az anya pedig lemondott a gyermekgondozást segítő ellátásról. Mivel csecsemőgondozási díj igénybevételére sem az apa, sem az anya által nem került sor, ezért a csecsemőgondozási díjnak megfelelő időtartam kezdő napjaként 2017. szeptember 18. napját kell figyelembe venni. Az ezen időponttól számított 168 nap lejártára tekintettel az apa részére 2018. március 5-től állapítható meg a gyermekgondozási díj.

2) Méltányosságból engedélyezhető pénzbeli ellátásokat érintő változások [Vhr. 31/D. § (1), (3) bek.]

Méltányossági jogkörben a biztosított részére akkor kerülhet megállapításra pénzbeli ellátás – az Ebtv. 50. § (3) bekezdésében foglalt gyermekápolási táppénz kivételével –, ha nem rendelkezik elegendő biztosításban töltött idővel az Ebtv. szerinti ellátásra való

jogosultsághoz. 2018. január 1-jétől a Vhr. 31/D. § (1) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a pénzbeli ellátás méltányosságából történő igénylését megelőzően szükséges az Ebtv. szerinti ellátás tárgyában történő döntés meghozatala, vagyis a kérelem elutasítása. Ugyanis a méltányossági kérelemhez – a jelzett kivételtől eltekintve – **csatolni kell a kifizetőhely vagy a járási (fővárosi kerületi) hivatal azon végleges döntését, mely szerint a kérelmező az ellátásra nem jogosult.**

Amennyiben a biztosított részére méltányosságából megállapításra kerül a pénzbeli ellátás, úgy annak érdekében, hogy a foglalkoztató ne tegyen a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felé a biztosítás szünetelésére vonatkozó bejelentést, a Vhr. 31/D. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a méltányosságából megállapított pénzbeli ellátásról szóló **döntést a biztosított mellett a foglalkoztatóval is közölni kell.**

3) A „Jövedelemigazolás az egészségbiztosítási ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatvány alkalmazásának megszüntetése [Vhr. 37. § (1) bek., 37/A. § (1)-(2) bek., 38. § (6), (9) bek., 38/B. § (7) bek.]

2013. július 15-től a pénzbeli egészségbiztosítási ellátások és a baleseti táppénz megállapítása során kizárólag a jogosultság kezdő napján fennálló biztosítási jogviszonyban elért jövedelem vehető figyelembe. Ugyanezen naptól kezdődően a foglalkoztató már csak akkor volt köteles a „Jövedelemigazolás az egészségbiztosítási ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatvány (a továbbiakban: Jövedelemigazolás) kitöltésére és a biztosítottnak való átadására, ha azt a biztosított írásban kérte. Ezen változások következtében a Jövedelemigazolás jelentősége egyre csökkent, 2018. január 1-jétől pedig már nincs is olyan személyi kör, amelynek az ellátás iránti kérelme elbírálása során a Jövedelemigazolásnak még relevanciája lenne. Ezért **a Jövedelemigazolásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések a Vhr.-ben hatályon kívül helyezésre kerültek.**

4) A keresőképtelenség visszamenőleges igazolása [Vhr. 41. § (1a) bek.]

Az Ebtv. 45. § (4) bekezdése alapján az orvosszakértői szerv (FOB) a keresőképtelenséget 6 hónapra visszamenőlegesen is igazolhatja. A jogalkalmazási gyakorlatban a FOB által kiadott szakvélemény sok esetben egyfajta engedélyként került figyelembevételre, mely alapján a háziorvos kiállította a keresőképtelenség és keresőképeség orvosi elbírálásáról és annak ellenőrzéséről szóló 102/1995. (VIII. 25.) Korm. rendelet 5-6. számú mellékletei szerinti orvosi igazolásokat. Valójában azonban az orvosszakértői szerv szakvéleménye nem engedélyként, az orvos részére adott felhatalmazásként szolgál ezen esetekben, hanem ez a szakvélemény igazolja magának a keresőképtelenségnek a fennállását. Ennek egyértelművé tétele érdekében a Vhr. 41. § (1a) bekezdése úgy rendelkezik, hogy **az Ebtv. 45. § (4) bekezdésében foglalt esetben a keresőképtelenséget az orvosszakértői szerv szakvéleményével kell igazolni.** A táppénz iránti kérelemhez tehát ilyenkor csak a szakvélemény csatolandó, és nem kell az alapján a háziorvostól kérni a biztosítottnak, hogy visszamenőlegesen állítsa ki a keresőképtelenségi igazolásokat.

5) A központi folyósítással összefüggő módosítások [Vhr. 1. § (7a), (7d), (10)-(11) bek., 30. §, 37. § (3) bek., 42. § (1)-(2), (4) bek., 42/A. §, 47. § (2) bek., 50/B. § (1)-(2) bek.]

Az államigazgatási szervezetrendszerben az egészségbiztosítási pénzbeli ellátások, baleseti táppénz és utazási költségtérítés iránti kérelmeket továbbra is a megyeszékhely szerint járási

hivatalok (illetve mellettük Csongrád megyében a Hódmezővásárhelyi Járási Hivatal, Nógrád megyében pedig a Balassagyarmati Járási Hivatal) és a XIII. Kerületi Hivatal bírálják el. A folyósítás azonban az eddigi kormányhivatali szintről központosításra került, és a járási (fővárosi kerületi) hivatalok által összeállított adatállománynak megfelelően végrehajtandó folyósítási feladatokat a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága látja el. **A társadalombiztosítási kifizetőhelyek vonatkozásában változás nem történik: hatáskörük továbbra is kiterjed a jogszabály szerinti ellátás iránti kérelmek elbírálására és folyósítására is.**

A központi folyósítással együtt kialakításra kerül a központi követeléskezelés is, melynek keretében a Magyar Államkincstár Központ jár el az Ebtv. 70. § (1) bekezdés a) pontja szerint hozott határozatokon, illetve fizetési meghagyásokon alapuló követelések érvényesítése során – ide értve a követelések nyilvántartásával, végrehajtásával (annak elrendelésével), elszámolásával, illetve mérséklésével, elengedésével és a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos feladatokat.

A központi folyósítással összefüggésben a kifizetett ellátásokra vonatkozó bevallásokat is központilag kell elkészíteni és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felé benyújtani. Továbbá – tekintettel arra, hogy az elbírálási és folyósítási tevékenységek szervezetenként elkülönülnek – technikai jellegű pontosításokra került sor a Vhr. több jogszabályhelye vonatkozásában is.

6) Egyéb pontosítások [Vhr. 1. § (9) bek., 37/A. § (3) bek., 38. § (1), (3)-(4) bek., 38/A. § (3) bek., 40. § (2) bek., 44. § (1) bek., 45. § (2), (5) bek., 49. § (6) bek.]

A Vhr. 38/A. § (3) bekezdésében a jogszabály helyes gyakorlati alkalmazását elősegítő, technikai jellegű pontosításra került sor, mely szerint a kifizetőhelyi elszámolással összefüggésben jelentkező, 100 forintot el nem érő eltérés esetén nem az elszámolt, hanem a számszakilag helyes összeget kell átutalni.

A Vhr. 40. § (2) bekezdése egyértelműsíti, hogy a rendvédelmi szervek kifizetőhelyei esetében a kifizetőhelyi tájékoztatóban foglaltak betartását a Magyar Államkincstár Központ ellenőrzi.

A munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban (például megbízási jogviszonyban) álló személyekre nem terjed ki a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény hatálya, így baleset bekövetkezése esetén munkabaleseti jegyzőkönyv kiállítására nem kerülhet sor. Ezért a jogalkotó kiegészítette a Vhr. 44. § (1) bekezdését, hogy az ilyen jogviszonyban álló személy által elszenvedett balesetet – bejelentése alapján – a balesetet szenvedett személy lakóhelye szerint illetékes járási (fővárosi kerületi) hivatal vizsgálja ki, és esetében „Üzemi baleseti jegyzőkönyv” felvételére kerüljön sor.

A Vhr. 45. § (2) bekezdésében helyesbítésre került, hogy a társadalombiztosítási kifizetőhely a baleset üzemiségét elbíráló határozat egy példányát a megtérítési eljárás megindítása szükségességének vizsgálata céljából a székhely szerint illetékes kormányhivatalnak küldi meg.

A Vhr. 37/A. § (3) bekezdésének és 38. § (1), (3)-(4) bekezdésének a szövege a 2017. július 1-jétől kötelező elektronikus igénybejelentéssel összefüggésben, az 1. § (9) bekezdése, 45. § (5) bekezdése és 49. § (6) bekezdése pedig az Ákr. hatálybalépésére tekintettel került pontosításra.

III. AZ ÁKR. LEGFONTOSABB SZABÁLYAI, ILLETVE A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ EBTV.-MÓDOSÍTÁSOK A PÉNZBELI EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ELLÁTÁSOK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁSOK SZEMPONTJÁBÓL

Az Ákr. rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni. Amennyiben tehát az előterjesztett kérelem alapján az eljárás 2017. évben indult meg, úgy ezt az eljárást még a Ket. szabályai alapján kell befejezni.

1) Az Ákr. hatályára vonatkozó rendelkezések [Ákr. 8. §]

A törvény hatályát illetően nagyon fontos szemléletbeli változás következik be az Ákr.-ben. Bizonyos eljárásokat – például a szabálysértési, a választási vagy az adóigazgatási eljárást – az Ákr. kivesz a hatálya alól. Minden más eljárásra nézve azonban deklarálja a saját elsődlegességét, ugyanis kimondja, hogy **rendelkezéseitől más jogszabály csak akkor térhet el, ha azt maga az Ákr. megengedi.** Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaira nézve eddig a Ket. bármilyen eltérést lehetővé tett, és, ha az Ebtv. tőle eltérő rendelkezéseket állapított meg, akkor azok voltak alkalmazandók a Ket. szabályaival szemben. Az Ákr. rendszere az Ebtv.-ben több jogintézmény módosítását, illetve hatályon kívül helyezését tette szükségessé annak érdekében, hogy megfeleljenek az Ákr. szabályainak. Ugyanakkor mind az Ebtv.-ben, mind a Vhr.-ben továbbra is elhelyezhetőek olyan eljárási rendelkezések, amelyek az Ákr. szabályaival összhangban vannak, ahhoz képest **kiegészítő jellegűek.**

2) Sommás és teljes eljárás [Ákr. 39. §, 41-42. §]

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai iránti kérelmek elbírálása során a hatóság kétféle eljárási formában járhat el a szerint, hogy melyik eljárás feltételei állnak fenn. Sommás eljárásnak van helye, ha a hiánytalanul előterjesztett kérelem és mellékletei, valamint a hatóság rendelkezésére álló adatok alapján a tényállás tisztázott és nincs ellenérdekű ügyfél. Mivel az érintett eljárásokban a kérelmezővel ellenérdekű ügyfél nem vesz részt, ezért **a tényállás tisztázottsága esetén az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai iránti kérelmeket sommás eljárásban kell elbírálni.** Ha viszont a hatóság megállapítja, hogy a tényállás nem tisztázott, akkor a sommás eljárás szabályainak mellőzésével – főszabály szerint – függő hatályú döntést hoz. Új szabályként tartalmazza az Ákr., hogy, ha az ügyfél erre irányuló felhívás nélkül terjeszt elő új bizonyítékot, vagy tesz bizonyítási indítványt, ezt a hatóság az ügy teljes eljárásban való lefolytatása iránti kérelemnek tekinti, és a kérelmet teljes eljárásban bírálja el. A hatóságtól különös körülményt kívánnak a sommás, illetve teljes eljárással kapcsolatos szabályok, azok feltételeinek megítélése; ugyanis, **ha a sommás eljárás szabályai indokolatlanul mellőzésre kerülnek, a hatóság 10.000 forintot köteles megfizetni az ügyfél részére.**

3) Függő hatályú döntés [Ákr. 43. §, Ebtv. 61. § (11) bek.]

Amennyiben a sommás eljárás feltételei nem állnak fenn, úgy főszabály szerint a hatóságnak függő hatályú döntést kell hoznia az eljárás megindításától számított 8 napon belül. **Ezen határidő túllépése** – a sommás eljárás szabályainak indokolatlan mellőzéséhez hasonlóan – azt a jogkövetkezményt vonja maga után, hogy **a hatóságnak 10.000 forintot meg kell fizetnie** a kérelmező ügyfél részére. A függő hatályú döntésben arról kell rendelkezni, hogy a hatóság 10.000 forintot köteles az ügyfél részére megfizetni. A kérelmezett jog gyakorlásáról

nem kell rendelkezni az olyan eljárások esetében, ahol az ügy érdemében a hatóság mérlegelésétől vagy a tényállás tisztázásától függő összeget kell meghatározni. Ide tartoznak az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásainak a megállapítására irányuló eljárások is.

Bizonyos esetekben a függő hatályú döntést a hatóság mellőzheti. Erre akkor kerül sor, ha az eljárás megindításától számított 8 napon belül:

- a kérelmet visszautasítja,
- az eljárást megszünteti,
- érdemben dönt,
- az eljárást felfüggeszti vagy
- az eljárás szünetel.

A függő hatályú döntéshez kizárólag abban az esetben kapcsolódnak joghatások, ha az ügyintézési határidő eredménytelenül – vagyis érdemi döntés vagy az eljárás megszüntetése nélkül – telt el. Azt az időpontot, amelynek elteltével beállnak a függő hatályú döntés joghatásai, naptári dátum szerint meghatározva kell a döntésben feltüntetni. Amennyiben az eljárás során sor kerül szünetelésre, illetve felfüggesztésre, úgy a szünetelést megállapító, illetve felfüggesztést elrendelő döntést megelőzően hozott függő hatályú döntéshez joghatás nem kapcsolódik. Ugyanakkor a szünetelés esetében annak végét követő 8. napon – hacsak a függő hatályú döntés mellőzésének okai közül valamelyik nem áll fenn – függő hatályú döntés hozandó, amelyben rendelkezni kell az eljárás folytatásáról és a szünetelés időtartamának figyelmen kívül hagyásával a függő hatályú döntés joghatásai beálltának időpontjáról.

A függő hatályú döntéshez kapcsolódó joghatások beálltát a Ket. a kérelem beérkezését követő két hónap elteltéhez kötötte. Mivel a kérelem beérkezése és az eljárás megindulása (ügyintézési határidő kezdete) elválik egymástól, sőt közöttük bizonyos esetekben – Ebtv. 40. § (3) bekezdése, 42/B. § (4) bekezdése, 65. § (3a) bekezdése – akár hosszabb idő is eltelhet, ezért eddig szükség volt egy olyan szabály alkalmazására, mely értelmezi, hogy a jelzett esetekben mely napot kell a függő hatályú döntés joghatásai beállta szempontjából a kérelem beérkezésének tekinteni. Tekintettel azonban arra, hogy **az Ákr. a függő hatályú döntés joghatásai beálltát már nem a kérelem beérkezéséhez, hanem az ügyintézési határidőhöz viszonyítottan állapítja meg**, ezért az Ebtv. 61. § (11) bekezdése hatályon kívül helyezésre került.

4) **Ügyintézési határidő és határidő-számítás** [Ákr. 50-52. §]

Az ügyintézési határidőt illetően is gyökeres átalakításokra került sor. A Ket. szerinti 21 napos általános ügyintézési határidő csak egyfajta bruttó határidőnek volt tekinthető, mivel abba nem számított bele például a hiánypótlás vagy a belföldi jogsegély ideje. Ezzel szemben az Ákr. **csak nagyon kivételes esetekben ad lehetőséget arra, hogy abba valamely időtartam ne számítson be**. Ezen kivételek közül az egészségbiztosítási pénzbeli ellátásokkal kapcsolatos ügyekben az eljárás felfüggesztésének (bírószág hatáskörébe tartozó előkérdés, illetve külföldi szerv megkeresése esetén) és szünetelésének lehet relevanciája. Minden más esetben az a helyzet áll elő, hogy a különböző eljárási cselekmények folyamatban létének időtartama is beleszámít az ügyintézési határidőbe.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásainak megállapítására irányuló eljárásokban tehát kétféle határidő érvényesül 2018. január 1-jétől:

- **sommás eljárásban 8 nap,**
- **teljes eljárásban 60 nap.**

Ezt egészíti ki az Ebtv. 39/B.§-a, amelyről a I/6. pontban már volt szó.

Ezen határidőkön belül – amennyiben az alakszerű döntés nem mellőzhető – **a döntés közlése iránt is intézkedni kell.** Az eljárás megindulásának napjaként a kérelem eljáró hatósághoz való megérkezését követő napot kell figyelembe venni. Eddig is tartalmazta a Ket. azon szabályt, hogy, ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő a legközelebbi munkanapon jár le. Ez a szabály az Ákr.-ben is megtalálható, egy nagyon fontos kivétellel: nem vonatkozik az ügyintézési határidőre. **Az ügyintézési határidő** mindezekre tekintettel gyakorlatilag anyagi, objektív határidővé válik, mely **abban az esetben is lejár, ha annak utolsó napja olyan napra esik, amikor a hatóságnál a munka szünetel.** A függő hatályú döntés meghozható egyszerűsített formában is.

Példa:

A foglalkoztató 2018. március 4. napján megküldi a nála működő kifizetőhely részére a biztosítottja csecsemőgondozási díj iránti kérelmét. A kérelem 2018. március 6-án érkezik meg a kifizetőhelyhez, amelynek az eljárása 2018. március 7-én indul. Mivel a benyújtott kérelem és mellékletei, valamint a hatóság rendelkezésére álló adatok alapján a tényállás nem tisztázott, ezért 2018. március 13. napján függő hatályú végzés kibocsátására kerül sor. A teljes eljárásra irányadó 60 nap figyelembevételével az ügyintézési határidő utolsó napja 2018. május 5. Amennyiben ezen időpontig a csecsemőgondozási díj iránti kérelem tárgyában érdemi döntés nem születik vagy az eljárás megszüntetésre nem kerül, a hatóság köteles 10.000 forintot megfizetni az ügyfél részére. Az ügyintézési határidő 2018. május 5-én mindenképpen lejár, hiába esik szombatra; ha a döntés meghozatalára (beleértve a közlés iránti intézkedést is) 2018. május 7-én (hétfőn) kerül sor, akkor az ügyintézési határidőből a kifizetőhely már kicsúszott.

5) A döntés formái, jogszerű hallgatás [Ákr. 80. §, Ebtv. 62. § (4) bek., Vhr. 39. § (1) bek.]

A Ket.-nek megfelelően a közigazgatási hatósági eljárásban továbbra is kétféle döntés hozható: a hatóság az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során hozott egyéb döntései pedig végzések. Az Ákr. kimondja, hogy az ügyfelet megilleti a kérelmezett jog gyakorlása, ha a hatóság az ügyintézési határidőn belül mellőzi a határozathozatalt. Ezt nevezzük **jogszerű hallgatásnak.** Jogszerű hallgatásnak van helye – többek között –, ha sommás eljárásban intézhető ügyben törvény vagy kormányrendelet így rendelkezik.

Az Ebtv.-nek a határozathozatal mellőzését biztosító 62. § (4) bekezdése ugyan hatályon kívül helyezésre került, azonban a Vhr. 39. § (1) bekezdése 2018. január 1-jétől kimondja, hogy a táppénz, baleseti táppénz és utazási költségtérítés iránti kérelemben foglaltak teljesítése esetén, továbbá a csecsemőgondozási díj és gyermekgondozási díj folyósításának szüneteltetése, valamint a szünetelés megszüntetése iránti kérelem teljesítésekor **a hatóság az Ákr. 80. § (2) bekezdés b) pontja alapján az ügyintézési határidőn belül mellőzi a határozathozatalt.** A gyakorlat tehát a jövőben sem változik, és mindazon esetekben, amelyekben eddig nem került sor alakszerű határozat kiadására, az ezután is mellőzhető.

6) Egyszerűsített döntések [Ákr. 81. § (2)-(3) bek.]

A Ket. is lehetőséget adott korábban a döntés egyszerűsített formában való meghozatalára, mely alapján annak indokolást és jogorvoslatról való tájékoztatást nem kellett tartalmazni, ha

fennálltak a törvényi feltételek. A jogintézmény megtalálható az Ákr.-ben is, némileg azonban újraszabályozásra került, alkalmazási köre kibővült. Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásait érintően nincs változás abban, hogy továbbra is abban az esetben alkalmazható, ha a hatóság a kérelemnek teljes egészében helyt ad, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél, vagy a döntés az ellenérdekű ügyfél jogát vagy jogos érdekét nem érinti. Tipikusan ilyenek minősülnek a csecsemőgondozási díj, illetve a gyermekgondozási díj iránti kérelmeket elbíráló határozatok, ha azok a kérelemnek teljes egészében helyt adva állapítják meg az ellátást. A jogorvoslatról való tájékoztatás az Ákr. szerint is mellőzhető az egyszerűsített döntésből, a Ket.-tel szemben azonban tartalmaznia kell indokolást. Mégis lényegesen egyszerűbbek maradnak ezek a döntések így is, mivel az indokolásnak nem kell kiterjednie a megállapított tényállásra vagy a bizonyítékokra, kizárólag **a döntést megalapozó jogszabályhelyeket kell felsorolni.**

A döntésekkel kapcsolatosan ugyancsak lényeges változás, hogy **az önállóan nem fellebbezhető végzések is meghozhatók egyszerűsített formában.** Ez megegyezik az egyszerűsített határozattal abban, hogy az indokolásnak csupán az alkalmazott jogszabályhelyeket kell felsorolni, eltér viszont attól annyiban, hogy **tartalmaznia kell a jogorvoslatról való tájékoztatást.** Ezen új szabály alapján például egy másik szervnek küldött megkeresésnek vagy egy hiánypótlási felhívásnak nem kell részletes indokolást tartalmaznia, elegendő az alapul szolgáló jogszabályhelyeket felsorolni.

7) Hiánypótlás [Ákr. 44. §]

A hiánypótlásra vonatkozó szabályok koncepcionális változáson nem mentek keresztül. Ugyanakkor az Ákr. egyértelműsíti, hogy annak alapvetően két esete különböztethető meg. Az egyik, amikor a kérelem már a benyújtásakor sem felel meg a jogszabályban meghatározott követelményeknek, a másik pedig, amikor ezen követelményeknek megfelel ugyan, azonban a tényállás tisztázása során felmerült új adatra tekintettel válik szükségessé a hiánypótlás. A Ket. a hiánypótlás teljesítésére legfeljebb 45 napos határidő adását engedélyezte, az Ákr. azonban nem szab felső határt: a hatóság szabadon állapíthatja meg a hiánypótlás határidejét, ugyanakkor figyelembe kell venni az ügyintézési határidő lejártát. Fontos változás továbbá, hogy az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásainak megállapítására irányuló kérelem elbírálására vonatkozó eljárásban **az ügyfél csak egy alkalommal hiánypótlótoltható.** A hiánypótlásra felhívó végzés meghozható egyszerűsített formában is.

8) Megkeresés [Ákr. 25. §]

A belföldi jogsegély elnevezése az Ákr.-ben megkeresésre változik. 2018. január 1-jétől ezen jogintézmény szolgál arra, hogy a hatóság más szervtől vagy személytől adatot, iratot szerezzen be. A megkeresés teljesítésére irányadó határidőt az Ákr. – a Ket.-tel szemben – nem határozza meg egyértelműen, azt azonban kimondja, hogy **a megkeresett szerv részére tűzött határidő 5 napnál kevesebb nem lehet.** A megkeresést tartalmazó végzés meghozható egyszerűsített formában is.

9) A kérelem visszautasítása [Ákr. 46. §]

A kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítását az Ákr.-ben **a kérelem visszautasítása váltja fel.** Erre két esetben kerülhet sor:

- ha az eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltétele hiányzik, és az Ákr. ahhoz más jogkövetkezményt nem fűz, vagy

- ha az ugyanazon jog érvényesítésére irányuló kérelmet a bíróság vagy a hatóság érdemben már elbírálta, és a kérelem tartalma, valamint az irányadó jogi szabályozás nem változott.

A hatóság – mérlegelésétől függően, nem kötelező jelleggel – visszautasíthatja továbbá a kérelmet akkor is, **ha azt nem az előírt formában terjesztették elő**. Ilyennek minősülhet, ha az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai iránti kérelmet társadalombiztosítási kifizetőhellyel nem rendelkező munkáltató esetében papír alapon nyújtják be a járási (fővárosi kerületi) hivatalhoz. Ha a kérelmező a kérelmét öt napon belül az előírt formában ismételten előterjeszti, a hatóság az eljárást teljes eljárásban folytatja le, azzal, hogy a kérelmet az eredeti benyújtáskor előterjesztettnek kell tekinteni, de az ügyintézési határidőt az ismételt benyújtást követő naptól kell számítani. Az ismételt benyújtás a visszautasító döntés elleni jogorvoslatról való lemondásnak, illetve visszavonásának minősül.

10) Az eljárás felfüggesztése és szünetelése [Ákr. 48-49. §, Ebtv. 61. § (2a) bek.]

A Ket.-hez hasonlóan az Ákr. szerint is az ágazati törvényeknek kell lehetővé tenniük a felfüggesztést, ha az előkérdés más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el. Ilyet azonban az Ebtv. továbbra sem tartalmaz. Annak érdekében, hogy az ügyfeleket emiatt hátrány ne érje, az Ebtv. – az eddigiekhez hasonlóan – úgy rendelkezik, hogy, ha a pénzbeli ellátás, illetve a baleseti táppénz iránti kérelem elbírálására indított eljárás

- a) olyan előkérdéstől függ, amelynek elbírálása más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el, és

b) emiatt a kérelem visszautasításra vagy az eljárás megszüntetésre került, úgy az ugyanazon ügyben a 6 hónapos igényérvényesítési határidőn túl, de az előkérdés elbírálásában hozott döntés véglegessé válásának a napjától számított 6 hónapon belül ismételten benyújtott pénzbeli ellátás, baleseti táppénz iránti igényt **határidőben benyújtottnak kell tekinteni és érdemben el kell bírálni**. Az ismételten benyújtott kérelem érdemi elbírálásának az első kérelem visszautasításáról vagy az eljárás megszüntetéséről szóló végzés véglegessé válását követő 5 éven belül van helye. E határidő elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Két esetben nincs szükség az Ebtv.-nek a felfüggesztésre vonatkozó felhatalmazására, hanem **az eljárás felfüggesztését maga az Ákr. teszi lehetővé akkor, ha**

- az előkérdés bíróság hatáskörébe tartozik vagy
- az ügyben külföldi szervet kell megkeresni.

A felfüggesztés időtartama nem számít bele az ügyintézési határidőbe. A külföldi szerv megkeresése miatti felfüggesztést kivéve 2018. január 1-jétől **az ügyfél kérheti a hatóságtól, hogy döntsön érdemben az ügyében, akkor is, ha valamely előkérdés nem tisztázott**.

Új jogintézményként jelenik meg a szünetelés. Ha az ügyfél kéri, a hatóságnak végzésben el kell rendelni az eljárás szünetelését, ez irányú kérelmét az ügyfélnek indokolnia sem kell. Az eljárást az ügyfél kérelmére folytatni kell, 6 hónapi szünetelés után azonban az eljárás a törvény erejénél fogva megszűnik, amely tényre a szünetelést elrendelő végzésben a biztosított figyelmét fel kell hívni, hiszen a megszűnésről külön végzést hozni nem kell. A megszűnés tényéről a hatóság értesíti azokat, akikkel a határozatot is közölné. A szünetelés időtartama nem számít be az ügyintézési határidőbe.

11) A döntés véglegessé válása [Ákr. 82. §]

Az Ákr. szakít a „jogerő” fogalommal, és helyette a „döntés véglegessége” fogalmat használja. **A hatóság döntése végleges, ha azt a hatóság** – az Ákr.-ben foglalt kivételektől eltekintve – **már nem változtathatja meg.** Ha a döntéssel szemben fellebbezésnek helye nincs, a véglegesség a döntés közzétételével áll be. Ha az adott ügytípusban törvény megengedi a fellebbezést, a hatóság döntése véglegessé válik, ha

- ellene nem fellebbeztek, és a fellebbezési határidő letelt,
- a fellebbezésről lemondtak vagy a fellebbezést visszavonták, vagy
- a másodfokú hatóság az elsőfokú hatóság döntését helybenhagyta.

12) Halasztó hatály és azonnali végrehajthatóság [Ákr. 84. §, 117. §]

Ha egy döntéssel szemben fellebbezésnek van helye, a fellebbezésnek főszabályként halasztó hatálya van a végrehajtásra nézve. Az egészségbiztosítási pénzbeli ellátást megállapító döntések a Ket. 101. § (2) bekezdése értelmében a törvény erejénél fogva azonnal végrehajthatók voltak, tehát például egy gyermekgondozási díj megállapításáról szóló egyszerűsített határozat esetében nem kellett megvárni a jogerőre emelkedést, hanem az ellátás azonnal kifizethető volt az ügyfél részére. Az Ákr. nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely lehetővé tenné, hogy valamely döntés a törvény erejénél fogva végrehajtható legyen. Lehetőséget ad viszont a tartásról, gondozásról rendelkező döntések azonnali végrehajthatóságára, ha ezt a hatóság a döntésébe belefoglalja. 2018. január 1-jétől ezért **az azonnali végrehajthatóságot külön ki kell mondani mindazon alakszerű döntésekben, amelyek egészségbiztosítási pénzbeli ellátások, baleseti táppénz (esetleg utazási költségtérítés) megállapításáról rendelkeznek.**

13) A jogorvoslati rendszert érintő változások [Ákr. 111-123. §]

A jogorvoslatokkal összefüggésben az Ákr. több alapvető változást is magával hoz. Egyrészt megszünteti a különbségtételt a szűkebb értelemben vett jogorvoslat és a döntés-felülvizsgálat között, és mindkét kategóriát jogorvoslatként definiálja, melyeknek a kezdeményezési módja azonban eltérő. A törvény kétféle kérelemre induló és háromféle hivatalból induló jogorvoslati formát különböztet meg. Kérelemre indul a közigazgatási per és a fellebbezési eljárás, hivatalból indul a döntés saját hatáskörben történő visszavonása vagy módosítása, a felügyeleti eljárás és az ügyészi felhívás, illetve fellépés nyomán indított eljárás. A másik kardinális változás, hogy **az Ákr. a közigazgatási pert teszi elsődleges, általános jogorvoslati formává,** és ehhez képest fellebbezésnek csak akkor van helye, ha azt az Ákr. vagy más törvény kifejezetten megengedi. A járási (fővárosi kerületi) hivatalok által hozott döntésekkel szemben maga az Ákr. biztosítja a fellebbezés lehetőségét, míg a **társadalombiztosítási kifizetőhelyek esetében ezt a lehetőséget az Ebtv. 76. §-a adja meg.**

14) A döntések saját hatáskörben történő módosítása, visszavonása [Ákr. 120. §, Ebtv. 39/B. § (2) bek., 74. §]

A döntések felülvizsgálatával összefüggésben az Ebtv. 74. §-a 2017. december 31-ig úgy rendelkezett, hogy a jogszabálysértő döntéseket azok közzétételétől számított 5 éven belül lehet módosítani vagy visszavonni. Az Ákr. eltérést nem engedő rendelkezésére tekintettel ez a jogszabályhely hatályon kívül helyezésre került, ezért 2018. január 1-jétől, ha az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai vonatkozásában a hatóság megállapítja, hogy a

másodfokú hatóság, a felügyeleti szerv vagy a közigazgatási bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, akkor **döntését már csak annak közlésétől számított 1 éven belül, és legfeljebb egy ízben módosíthatja vagy vonhatja vissza saját hatáskörében.**

Az Ákr. ezen szabálya kizárólag a jogszabálysértő döntésekre vonatkozik. Ha azonban az egészségbiztosítási pénzbeli ellátás azért került megállapításra a rendelkezésre álló adatok alapján, mert a biztosított jövedelméről valamely bevallás nem került benyújtásra az állami adóhatósághoz, majd ez később pótlásra került, illetve, ha a pénzbeli ellátás tárgyában hozott érdemi döntést követően a korábban bevallott jövedelmi adatok módosításra kerültek, akkor nem beszélhetünk jogszabálysértő döntésről. Ezért ezekben az esetekben továbbra is az Ebtv. szabályai [39/B. § (2) bekezdése, 39/C. §] alkalmazhatóak, mivel azok az Ákr.-hez képest kiegészítő jellegűnek minősülnek.

15) A végrehajtási eljárást érintő változások [Ákr. 131-138. §, Ebtv. 70. § (6) bek., 71. § (1)-(2) bek.]

Az Ákr. általános végrehajtást fogatosító szervként határozza meg az állami adóhatóságot; ugyanakkor lehetővé teszi az eltérést az egyes ágazati jogszabályok számára. Ez alapján az egészségbiztosító továbbra is megteheti bizonyos végrehajtási cselekményeket (például ellátásból történő levonás), azonban 2018. január 1-jétől ez már a központi követeléskezelést végző Magyar Államkincstár Központ hatáskörébe tartozik. Ha az egészségbiztosító által fogatosított végrehajtási cselekmények nem vezetnek eredményre, a fennmaradó tartozás végrehajtását az Ákr. szabályai szerint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal fogatosítja. Mindez az Ebtv. több jogszabályhelyének a technikai jellegű módosítását is szükségessé tette.

Budapest, 2018. február 02.

Magyar Államkincstár